

Mehriban xanım Əliyeva: böyük uğurların izi ilə

Müasir dünyada qadınların sosial-siyasi sahədə fəaliyyətinə, onların hüquqlarının qorunmasına və ictimai fəallıqlarının yüksəldilməsinə ciddi diqqət yetirilir. Eyni zamanda, hər bir cəmiyyətin həyatında qadınların tarixən özünəməxsus yeri olub. Azərbaycanda qadınların yeri və rolu həmişə böyük olub. Cəmiyyətin tərbiyəsində onların əvəzədləməz yeri var. Azərbaycanlı qadınlar sülh yaradıb, qan davalarını dayandırılar, bütün cəmiyyətdə mehribanlığın bərqərar olmasına ciddi töhfələr veriblər. Müasir mərhələdə isə Azərbaycan qadınları dövlətin idarə edilməsində keyfiyyətə yeni səviyyədə iştirak edir, siyasi, elmi, təhsil, iqtisadi, mədəni və başqa sahələrdə daha aktiv fəaliyyət göstərirlər. Bu mənada Azərbaycanın birinci xanımı və Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyeva bütün qadınlar üçün örnekdir. Mehriban xanımın həyat fəaliyyəti üzərində geniş dayanmağa böyük ehtiyac duyuruq.

Xoşməramlı səfir: sülh və humanizm naminə

Azərbaycan cəmiyyətində qadınların həmişə öz yeri olub. Azərbaycanlılar üçün qadın hər şeydən öncə ana, həyat yoldaşı və bacıdır. Azərbaycan qadınlarının Vətəni kişilərlə birgə çiyin-çiyinə qorumasının da sayısız-hesabsız nümunələri var. Bununla yanaşı, tariximizdə qadınların dövlət işlərində, siyasətdə və diplomatiyada da böyük nümunələr yaratdığı məlumdur. Müstəqillik dövründə qadınlar cəmiyyətin bütün sahələrində fəal çalışırlar. Mehriban xanım Əliyeva isə fəaliyyəti ilə, sözün həqiqi mənasında, bütün dünya qadınları üçün örnek ola bilər.

Təsədüfi deyil ki, Prezident İlham Əliyevin 2017-ci il 21 fevral tarixli Sərəncamı ilə Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti vəzifəsinə təyin edilməsi cəmiyyət tərəfindən böyük razılıqla qarşılandı. Uzun illərdir ki, çoxşaxəli fəaliyyəti ilə Mehriban xanım müstəqil dövlətin və xalqın inkişafına böyük töhfələr verib. Azərbaycanın birinci xanımının fəaliyyəti beynəlxalq təşkilatlar da yüksək dəyərləndirirlər.

Faktlarda bunu aydın görə bilərik. Belə ki, Mehriban xanım 2004-cü ildə UNESCO-nun, ondan cəmi iki il sonra İSESCO-nun xoşməramlı səfiri adına layiq görüldü. 2007-ci ildə "Qızıl ürək" beynəlxalq mükafatını alıb. Həmin ildə Dünya Səhiyyə Təşkilatının İhsan Doğramacı adına Ailə Sağlamlığı Fondunun mükafatına layiq görüldü. 2009-cu ildə "XXI əsrin böyük qadını" laureatı olub. 2010-cu ildə Fransanın "Şərəf legionu" ordeninə və UNESCO-nun "Qızıl Motsart" medalına layiq görüldü. Mehriban xanım müxtəlif din mənsublarına xoş münasibət və qayğı göstərməklə də beynəlxalq aləmin diqqətini çəkib. Bu səbəbdəndir ki, Mehriban xanıma "Əsrlərin xeyriyyəçiləri" Beynəlxalq Fondunun "Yaquət Xaç" ordeni verilib, Rus Pravoslav Kilsəsi onu II dərəcəli Müqəddəs Mələksinə Knyaginya Olqa ordeni ilə təltif edib.

Təbii ki, bir azərbaycanlı qadının həm ölkə daxilində, həm də beynəlxalq aləmdə yüksək qiymətləndirilməsi çox sevin-diricidir. Mehriban xanım Əliyeva ilə bağlı isə daha önəmli onun dövlət, millət və bəşəriyyət əhəmiyyətli proqramlar həyata keçirməsidir. Konkret desək, Azərbaycanın birinci xanımı dünya miqyasında qiymətləndirilən fəaliyyət göstərməkdədir.

Mehriban xanımın həyat yoluna nəzər saldıqda, daim mədəniyyət, xeyriyyə, qayğı, yardım etmə kimi humanist fəaliyyətdə olduğuna tam əmin oluruq. Uzun illərdir ki, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti kimi, vətənpərvərliyə, humanizmə, mərhəmətə, şəfqətliyə əsaslanan proqramları ilə böyük maraq doğurub. Fond Azərbaycanla yanaşı, regionda, Rusiya Federasiyasında, Asiya ölkələrində, Avropada çox humanist məzmunlu mədə-

niyyət layihələri reallaşdırmaqla böyük rəğbət qazanıb.

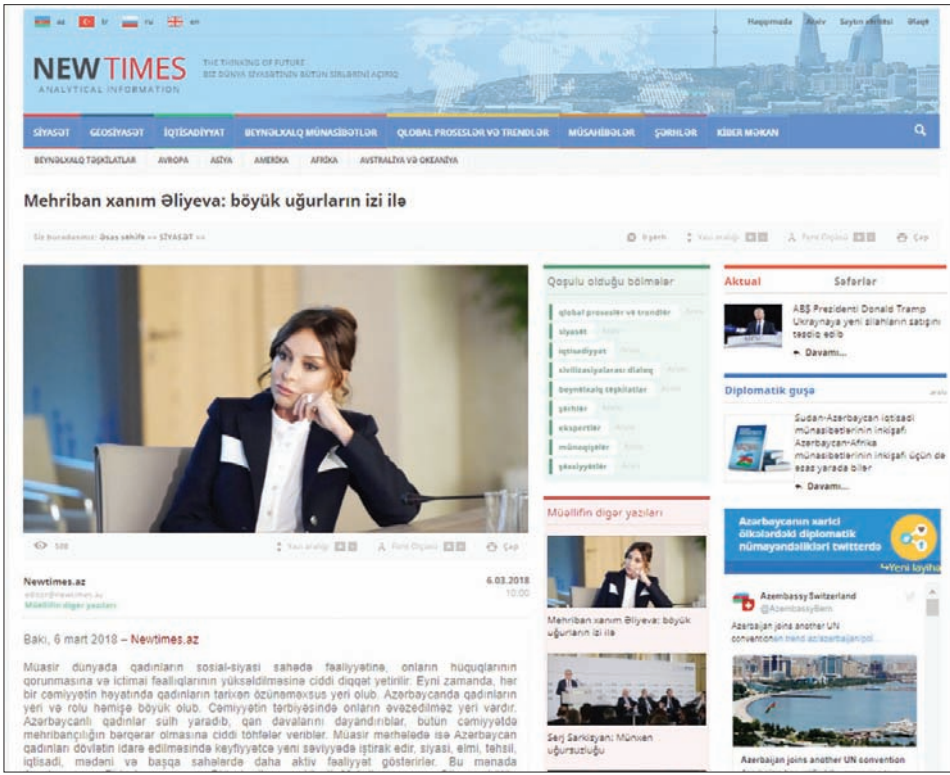
Bu xüsusda Heydər Əliyev Fondunun Gürcüstanda kilsələrə təmənnaşız yardım etməsinə vurğulamamaq mümkün deyil. Fondun birbaşa dəstəyi ilə Parisdəki Luvr muzeyində İslam incəsənəti bölməsinin yaradılmasını ayrıca qeyd etmək lazımdır. Versal sarayında isə Mehriban xanım tarixi incəsənət abidələrinin bərpası işlərini təşkil edib. Bunlardan başqa, İkinci Dünya müharibəsi nəticəsində dağıdılmış Berlin qalasının və Vatikan arxivində saxlanılan nadir əlyazmaların da bərpasını Azərbaycanın birinci xanımının rəhbərlik etdiyi Fond həyata keçirib. Vatikanda yerləşən qədim heykəllərin bərpası barədə italyanlar indi də razılıq hissi ilə danışırlar. Roma şəhərində yerləşən Kapitol Muzeyində "Filosoflar zalı"nı bərpa edən Heydər Əliyev Fondu bu sahədə ən böyük nailiyyətlərə belə imza ata bildiyini sübut edib.

Milli dəyərlərin keşiyində: dünya mədəniyyətinə inteqrasiya

Azərbaycanın birinci xanımı, ilk növbədə, milli maraqların keşiyində duran xadimdir. Məhz Mehriban xanımın birbaşa təşəbbüsü ilə ənənəvi milli musiqinin, ədəbiyyat və poeziyanın inkişafı ilə bağlı olduqca mühüm proqramlar həyata keçirilir. Azərbaycan muğam sənətinin dünyada tanınması istiqamətində də böyük işlər görülüb. Mehriban xanım Bakıda analoqu olmayan Muğam Mərkəzi inşa etdirib. Muğamın dünyada tanınması üçün böyük layihələr həyata keçirib. Dünyanın müxtəlif ölkələrindən dəvət olunan tanınmış musiqçilərin iştirakı ilə təşkil edilən musiqi festivalları və gecələri, ümumiyyətlə, mədəniyyətin sosial əhəmiyyətinin yüksəldilməsində əhəmiyyətli yer tutan tədbirlərdəndir.

Mehriban xanım Əliyeva Azərbaycan mədəniyyəti, elmi və incəsənətinin bütün sahələrinə qayğı göstərir. Onun təşkilatçılığı ilə ölkənin tanınmış alimləri və incəsənət xadimlərinin təbliği istiqamətində əvəzədləməz proqramlar reallaşır. Bu sırada "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının 1300 illiyinin beynəlxalq miqyasda qeyd olunmasını, UNESCO-nun "Dünya irs siyahısı"na İçərişəhər Şirvanşahlar Saray Kompleksi ilə birgə daxil edilməsini ayrıca qeyd etmək gərəkdir. O cümlədən Nəsirəddin Tusinin anadan olmasının 800 illik yubileyinin keçirilməsini vurğulamaq lazımdır. Mehriban xanım məşhur şərqşünas alim Mirzə Kazımbəyin də 200 illik yubileyini keçirib. Bunlardan başqa, tanınmış rəssam Səttar Bəhlulzadənin, məşhur yazıçı və pedaqoq Mir Cəlil Paşayevin, akademiklər Yusif Məmmədliyev və Musa Əliyevin 100 illik yubileylərinin keçirilməsində müəllifi məhz Mehriban xanım Əliyevadır.

Təbii ki, bütün bunlar həm də Azərbaycan mədəniyyətinin təbliğinə əvəzsiz töhfələr verir. Eyni zamanda, dünya mədəniyyətinin bir hissəsi olan milli mədə-

niyyətimizin digər mədəniyyətlərlə qarşılıqlı əlaqəsinə daha geniş imkan açır və Azərbaycan mədəniyyətinə qəsd etmək istəyənlərin əl-qolunu bağlayır. Sırr deyil ki, bədnam qonşularımız daim Azərbaycan mədəniyyət nümunələrini öz adlarına çıxarmağa çalışıblar. Deməli, Mehriban xanım milli mədəniyyətin təbliğatçısı olmaqla yanaşı, həm də onun fəal qoruyucusudur.

Yuxarıda vurğulananlardan aydın olur ki, Mehriban xanım Əliyevanın fəaliyyətinin digər mühüm aspekti mədəniyyətlər arasında əlaqələrin inkişafıdır. Heydər Əliyev Fondu konkret olaraq musiqi təhsili və müxtəlif mədəniyyətlər arasında əlaqələrin inkişafı etdirilməsi ilə bağlı mühüm proqramlar reallaşdırır. Bununla da Mehriban xanım dünya mədəniyyətinin inkişafında, sivilizasiyalararası dialoqun möhkəmlənməsində böyük rol oynamış olur.

Doğrudan da faktlar göstərir ki, milli mədəniyyətin inkişafına, başqa xalqların mədəniyyətinin qorunmasına və mədəniyyətlərarası əlaqələrin inkişafına böyük töhfələr verən Mehriban xanım həm də yüksək səviyyədə sivilizasiyalar və dinlərarası dialoqun reallaşması üçün böyük əmək sərf edir. Azərbaycanın birinci xanımı sülh və tolerantlığın yayılması, bütün dünyada humanist dəyərlərin bərqərar olması üçün müntəzəm tədbirlər həyata keçirir.

Hələ 2005-ci ildə Parisdə UNESCO-nun 60 illiyinə həsr edilmiş "Sivilizasiyalararası dialoq" həftəsi çərçivəsində çıxış edən Mehriban xanım Azərbaycanın global mədəni dialoqa töhfəsini verməyə hazır olduğunu ayrıca ifadə etmiş, Azərbaycanın Şərqlə Qərbin qovşağında yerləşən ölkə kimi bunun üçün geniş imkanlara malik olduğunu vurğulamışdı. Həmin sözlər Azərbaycanın birinci xanımının keçirdiyi yüksək səviyyəli beynəlxalq tədbirlərdə öz ifadəsini tapıb.

2008-ci il iyunun 10-11-də Bakıda "Mədəniyyətlərarası dialoqa qadınların rolunun genişləndirilməsi" mövzusunda böyük tədbir keçirildi. 2009-cu ildə isə Bakı İslam mədəniyyətinin paytaxtı elan edildi. 2011-ci il aprelin 7-8-də Bakıda Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu yüksək səviyyədə təşkil edildi. Bütövlükdə mədəniyyətlərarası dialoqa həsr edilmiş bir neçə möhtəşəm beynəlxalq tədbirə Azərbaycan paytaxtı ev sa-

hibliyi edib.

Mehriban Əliyevanın idmanın inkişafına verdiyi töhfələr hamıya məlumdur. Azərbaycanın birinci xanımı 2002-ci ildən Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının prezidentidir. 2003-2004-cü illərdə ölkə beynəlxalq gimnastika yarışlarına ev sahibliyi edib. 2015-ci ildə isə Mehriban xanım Azərbaycanda birinci Avropa Oyunlarının və bədii gimnastika üzrə beynəlxalq kubok yarışının uğurla keçməsinə böyük rol oynayıb. O, "Eurovision" mahnı müsabiqəsi və IV İslam Həmrəyliyi Oyunları kimi mötəbər yarışların yüksək səviyyədə keçirilməsi işinə də bilavasitə rəhbərlik edib.

Elm, təhsil, səhiyyə və idman: Mehriban xanımın yüksək qayğısı

Yeri gəlmişkən, onu da demək zəruridir ki, Mehriban xanımın idmana böyük diqqət yetirməsi təsədüfi deyil. Azərbaycan gənclərinin hərtərəfli inkişafı üçün çalışan Mehriban xanım gənc nəslin intellektual və fiziki inkişafı istiqamətində mühüm işlər görür. İndi hər bir Azərbaycan vətəndaşı tez-tez eşidir ki, Mehriban xanım təhsil, elm, incəsənət sahələrində müntəzəm olaraq proqramlar reallaşdırır. Yeni məktəblər inşa etdirir, təlim-tədris prosesinə lazımı şərait yaratmağa böyük dəstək verir. Bu aspektdə Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə həyata keçirilən "Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb" layihəsini ayrıca vurğulamaq lazımdır. Bu layihə çərçivəsində 2005-ci ildə 132 məktəb tikilib. 2006-cı ildə bu rəqəm 100 olub. Onların hamısı müasir tədris avadanlıqları ilə təchiz olunub.

Heydər Əliyev Fondunun "Təhsilə dəstək" layihəsi də həyata keçirdiyi işlərlə diqqəti çəkib. Bu layihə çərçivəsində qaçqın, məcburi köçkün ailələrindən olan birinci sinif şagirdlərinə çanta və məktəb ləvazimatı hədiyyə edilir, Qax, Zaqatala, Balakən rayonlarında tədrisin gürcü dilində aparıldığı məktəblərə yeni dərslər və tədris ləvazimatları göndərilir. Bu bağlılıqda Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlı birinci sinif şagirdləri üçün də dərslərlərin və ləvazimatların çatdırılmasının xüsusi əhəmiyyəti olduğunu vurğulamalıyıq.

Azərbaycanın birinci xanımı təhsil sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığa ciddi

diqqət yetirməkdədir. Belə ki, UNESCO-nun diqqətinin ölkənin təhsil problemlərinə cəlb olunması istiqamətində çox faydalı addımlar atılır. Məsələn, "Təhsil hamı üçün" proqramı reallaşdırılır ki, onun da çərçivəsində texniki-peşə sahəsində əməkdaşlıq, inklüziv təhsil layihəsi, ali məktəblərdə UNESCO kafedralarının yaradılması və digər sahələr üzrə çox əhəmiyyətli tədbirlər həyata keçirilir. Bunlar təhsilin məzmunca yeniləşdirilməsinə və məktəblərdə informasiya texnologiyalarının geniş tətbiqinə ciddi töhfələr verir. Deyilənlərə yanaşı, məhz Mehriban xanımın zəhməti sayəsində UNESCO Azərbaycanca məcburi köçkün və qaçqın ailələrində yaşayan uşaqların təhsil problemləri ilə bağlı müxtəlif layihələr hazırlayıb. Bu layihələrə təşkilatın baş direktoru rəhbərlik edir.

Mehriban xanım Əliyevanın həyat fəaliyyətini təhlil edən tədqiqatçılar bir məqamı xüsusi vurğulayırlar: Mehriban xanım təbiətən böyük humanist şəxsiyyətdir! Bu keyfiyyətin cilalanmasında və inkişafında Azərbaycanın birinci xanımının böyüdüüyü ailənin rolu çox böyük olmuşdur. Heç də təsadüfi deyildir ki, Mehriban xanım 4 dəfə - 2007, 2009, 2013 və 2016-cı illərdə amnistiya təşəbbüsü ilə çıxıb. Bu, Mehriban xanımın insan hüquq və azadlıqlarına necə həssaslıqla yanaşdığına təsdiqdir. Azərbaycan parlamentarizmi tarixində ilk dəfə olaraq Milli Məclisin deputatı tərəfindən irəli sürülən bu təşəbbüs geniş ictimai dəstək qazanıb. Çünki amnistiya aktı qanunverici tərəfindən ifadə olunan humanizm və mərhəmət hissəsinin müəcəssəmidir.

Azərbaycanın birinci xanımı gənclərin fiziki və mənəvi sağlamlığı, milli-genetik ruhunun qorunması aspektində də çox səmərəli layihələr həyata keçirib. Onların sırasında sosialyönümlü layihələr ayrıca yer tutur. Bu bağlılıqda səhiyyə sahəsinə yardımların göstərilməsi önəm daşıyır. Mehriban xanım bu sahənin infrastrukturunun yeniləşdirilməsi və vətəndaşlara göstərilən tibbi xidmətin səviyyəsinin yüksəldilməsi üçün əhəmiyyətli addımlar atır. O, xüsusilə tibbi yardıma böyük ehtiyacı olan aztəminatlı vətəndaşlara yüksək diqqətlə və həssaslıqla yanaşır. Belə ki, "Diabetli uşaqlara ən yüksək qayğı" və "Talassemiyasız həyat naminə" layihələri cəmiyyətdə böyük rəğbətə qarşılanıb. Mehriban xanım bu xəstəliklərdən əziyyət çəkən körpələrin və uşaqların şəfa tapmasına imkan yaradıb. İndi Talassemiya Mərkəzi minlərlə insanın ümid yerinə çevrilib.

Azərbaycanın birinci xanımının humanistliyini bir sıra xarici ölkələrə göstərdiyi yardımlar da dələlət edir. ABŞ, Türkiyə, Rumıniya, Rusiya və başqa ölkələrdə Heydər Əliyev Fondu öz filialları vasitəsi ilə təbii fəlakətlərdən (zəlzələdən, torpaq sürüşmələrindən, yanğınlardan) ziyan çəkən insanlara yardımlar etməkdədir. Məsələn, 2012-ci il iyunun 14-də - Beynəlxalq Donorlar Gündündə Pakistanın Həməz Xeyriyyə Fonduna Heydər Əliyev Fondunun adından laboratoriya ilə təchiz olunmuş bir təcili tibbi yardım avtomobili verilib. Həməz Xeyriyyə Fondu talassemiya, hemofiliya və qan xərcəngindən əziyyət çəkən xəstələrin müalicəsi ilə məşğul olan bir neçə xəstəxanayı özündə birləşdirir. Bunlarla yanaşı, Mehriban xanım Pakistanda zəlzələ nəticəsində tamamilə dağılmış qızlar məktəbinin yenedən inşasına öz töhfəsini verib.

Bunlardan başqa, təbii fəlakətlərdən əziyyət çəkmiş Rumıniyaya və Haitiye Azərbaycanın birinci xanımının təşəbbüsü

su ilə yardımlar göstərilib. Azərbaycanın terror dan çox əziyyət çəkdiyini nəzərə alaraq, Heydər Əliyev Fondu 2011-ci ilin sentyabr ayında Fransa Terror Qurbanları Assosiasiyasına maliyyə yardımı edib. Həmin yardım Parisdə terror qurbanlarının 7-ci beynəlxalq konfransının təşkili üçün ayrılıb.

Birinci vitse-prezident: daha fəal mövqe

Bütün bunlar Mehriban xanım Əliyevanın bir insan, şəxsiyyət və dövlət xadimi kimi necə yüksək keyfiyyətlərə malik olduğunu sübut edir. Deyilənlərə yanaşı, Azərbaycan üçün həyati əhəmiyyətli hadisələr sırasında Mehriban xanımın Birinci vitse-prezident təyin edilməsi də xüsusi yer tutur. Bu təyinat həm Mehriban xanımın şəxsi həyat fəaliyyətində, həm də Azərbaycan dövlətçiliyinin inkişafında ciddi bir hadisədir. Məlumdur ki, vitse-prezidentlik institutu dünyanın bir sıra inkişaf etmiş ölkələrində mövcuddur. Azərbaycanda bu idarəetmə institutunun məhz indiki tətbiq edilməsi əsasını Ulu öndər Heydər Əliyevin qoyduğu müstəqil dövlətçilik kursunun Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi əlamətidir. Şübhə yoxdur ki, vitse-prezidentlik institutu ölkəmizdə dövlət idarəçiliyini yeni səviyyəyə yüksəltməyə xidmət edəcəkdir. Dövlət başçısının bütün sahələrdə həyata keçirdiyi strateji əhəmiyyətli islahatların daha çevik və yüksək səmərəliliklə həyata keçəcəyinə böyük əminlik vardır. Azərbaycan xalqı bilir ki, dövlətimizin inkişafı etibarlı ələrdədir. Mehriban xanım Əliyeva da artıq Birinci vitse-prezident kimi bu istiqamətdə böyük işlər görür.

Mehriban xanımın Birinci vitse-prezident olması Azərbaycanda qadınların idarəetmədə geniş təmsil olunmalarının konkret göstəricilərindən biridir. Bütün dünya görür ki, ölkənin uğurla idarə edilməsində yüksək intellekt və ədalət nümunəsi olan azərbaycanlı qadın son dərəcə fəal iştirak edir. Bu sahədə Azərbaycanın birinci xanımı bir nümunə kimi qəbul edilə bilər.

Birinci vitse-prezident kimi, Mehriban xanım siyasi idarəetməyə daha çox bağlı olan şəxsə çevrilib. Şübhəsiz ki, bu günə qədər Mehriban xanımın topladığı təcrübə, həyata keçirdiyi böyük layihələr onun artıq idarəetmədə də çox yüksək hazırlıqlı olduğunu göstərir. Bu bağlılıqda çox əhəmiyyətli bir məqamı da qeyd etməliyik. Məsələ ondan ibarətdir ki, Mehriban xanım Əliyeva Azərbaycanın "ağıllı güc"ünü təmsil edən şəxsiyyətlərdəndir. İndi dünyanın yüksək inkişaf etmiş dövlətləri üçün "ağıllı güc" faktorunu aparıcı rol oynayır. Mehriban xanım da bütün fəaliyyəti boyu elm, mədəniyyət, incəsənət, humanizm, xeyriyyəçilik, şəfqətlik kimi sahələrdə çox aktivlik göstərib. Azərbaycanın birinci xanımı həm elmi dərəcəyə malikdir, həm də öz fəaliyyətində rasionallığı başlıca prinsiplərdən biri kimi tətbiq edir.

Məhz bütün bu kimi keyfiyyətlərə görə Mehriban xanımın Azərbaycanın dünyada yüksək və qədim mədəniyyətə, müasir demokratik və ədalətli idarəetmə metoduna malik müstəqil dövlət kimi tanınmasında böyük xidmətləri var. Tam əminlik ki, Birinci vitse-prezident kimi Mehriban xanım Əliyeva bundan sonra da var gücü ilə Azərbaycanın müstəqil dövlətçiliyi, millətin sosial-mədəni inkişafı, milli dəyərlərin qorunub saxlanması və inkişaf etdirilməsi naminə çalışacaq.

Newtimes.az